Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijakuuleminen 24.11.2017 klo 8.30
E 49/2017 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission työohjelma 2018

Maa- ja metsätalousministeriö
neuvotteleva virkamies Ahti Hirvonen

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan keskeisimpiä tavoitteita komission vuoden 2018 työohjelmaan olivat uuteen rahoituskehysehdotukseen liittyvät ehdotukset EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisesta, Brexit-neuvottelujen tasapainoinen ja ennakoitava eteneminen sekä biotalousstrategian uudistaminen.

Komission odotetaan antavan EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevat lainsäädäntöesitykset vuonna 2018. Lainsäädäntöesityksiä edeltää tämän vuoden lopussa annettava komission tiedonanto, jossa esitetään politiikan uudistamisen vaihtoehtoja. Yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen kannalta on tärkeää, että siihen käytettävä rahoitus on vakaa ja riittävä ja maataloustuotanto voi jatkua EU:n kaikilla alueilla, mukaan lukien epäsuotuisat tuotantoalueet. Maaseudun kehittämisen tulee jatkua vahvana ja politiikkatoimenpiteissä huomioida ympäristöön ja ilmastoon liittyviä tavoitteita.

Erityisenä tavoitteena yhteisessä maatalouspolitiikassa niin kuluvan kuin myös tulevan rahoituskehyskauden osalta on sääntelyn yksinkertaistaminen ja täydentävien ehtojen prosessin kehittäminen, joilla vähennetään elintarvikeketjun kustannuksia ja hallinnollista taakkaa sekä parannetaan kilpailukykyä. Komission työohjelman 2018 osalta odotetaan seuraavia ko. tavoitetta tukevia asetusehdotusten, selvitysten ja vaikutusanalyysien painotuksia: tukioikeuksista luopumisen arviointi, yhtenäisempi ja kohtuullisempi valvonta- ja seuraamusjärjestelmä, uuden teknologian hyödyntäminen valvonnassa sekä riskikartoitukseen pohjautuva paikan päällä tehtävien valvontojen vähentäminen ja parempi kohdentaminen.

Maaseutuasetuksen uudistamisen yhteydessä luodaan myös maa- ja metsätalousalan valtiotukia koskevat pääperiaatteet, tavoitteet, toiminnan sisältö ja hallinnollisia menettelyjä koskevat periaatteet. Suomelle on tärkeää, että ne mahdollistavat metsäalan toimintaedellytysten turvaamisen kannalta keskeisen yksityismetsätalouden taloudellisen edistämisen jatkossakin sekä EU:n osarahoittamissa ohjelmissa että kansallisin määrärahoin.

Suomi toivoo komission priorisoivan eläinterveyssäännöstön, kasvinterveysasetuksen ja valvonta-asetuksen edellyttämien toimeenpanosäädösten ja delegoitujen asetusten

valmistelua, jotta ne olisivat varmuudella valmiina ja käytettävissä asetusten soveltamisen alkaessa.

Komission tavoitteena on ollut EU:n biotalousstrategian uudistaminen ja sitä koskevaa valmistelutyötä on tehty. Suomi on aktiivinen biotalouden ja kiertotalouden kehittäjä ja EU-tason linjauksilla on merkittäviä vaikutuksia suomalaisten yritysten ja toimijoiden toimintaympäristön kehitykseen. EU:n biotalousstrategian tulisikin olla strateginen ohjausväline, jolla edistetään muutosta kohti kestävää ja kilpailukykyistä biotaloutta koko EU:ssa, joten se olisi hyvä uudistaa vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä.

Kiinteiden biomassojen kestävyyttä koskevaa politiikkaa koskevia EU-tason linjauksia päätetään uudessa uusiutuvan energian direktiivissä (RED II). Komissio julkaisi direktiiviehdotuksen vuoden 2016 lopulla ja sen käsittely jatkuu edelleen. Neuvoston ja parlamentin näkemykset esitykseen valmistuvat vuoden vaihteessa ja trilogit käynnistyvät vuoden 2018 ensimmäisellä puoliskolla.

Metsäbiomassojen osalta komission esitys pohjautuu riskipohjaiseen malliin (art 26(5)). Suomen näkemyksen mukaan esitys on rakenteeltaan kannatettava, sillä se tarjoaa mahdollisuuden hyödyntää metsäsektorin olemassa olevia kansallisia instrumentteja ja lainsäädäntöä kestävyyden todentamisessa. Hyvää on se, että energiaksi päätyville puun osille, kuten oksille ja latvuksille, ei luoda erillisiä kestävän metsänhoidon kriteereitä. Suomen tavoitteena on ollut varmistaa, että tästä metsäbiomassoille luodusta nk. riskipohjaisesta menettelystä tulee yksityiskohdiltaan tarkoituksenmukainen.

Maatalousbiomassojen energiakäytön osalta Suomen tavoitteena on varmistaa, että jatkossakin Suomen pelloilla ja erityisesti eloperäisillä pelloilla (multa- ja turvepellot) tuotettu biomassa katsotaan kestäväksi eivätkä maatalousbiomassoja koskevat kestävyyskriteerit aiheuta lisääntyvää hallinnollista taakkaa maataloussektorille.

Komissio ilmoittaa työohjelmassaan tekevänsä ehdotuksen vuoden 2020 jälkeisestä EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä vuoden 2018 toisella neljänneksellä (ml. omia varoja koskeva ehdotus). Seuraavien kuukausien aikana annetaan siihen liittyvät ohjelmia koskevat ehdotukset (ml. yhteinen maatalouspolitiikka). Uusissa aloitteissa on mainittu myös vuoden alkupuolella tehtävä ehdotus EU:n elintarvikeketjun parantamisesta.

Biotalousstrategian osalta komissio toteaa selvittävänsä sen kehittämismahdollisuuksia (esim. soveltamisalaa laajentamalla).

EU:n sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevaan REFIT-ohjelmaan liittyvänä aloitteena komissio aikoo esittää yhteisen kalastuksen valvontaa koskevan lainsäädännön uudistamista tavoitteena mm. sääntöjen yhtenäistäminen, rikkeistä aiheutuvien seuraamusten harmonisointi, hallinnollisen taakan vähentäminen ja IT-teknologian parempi hyödyntäminen. Komissio huomioi aloitetta tehdessään asian käsittelyn REFIT-foorumilla.